
Zsidó Ferenc

ELLÓGNI EGY FORRADALMAT

(MAJDNEM) ABSZURD JÁTÉK EGY FELVONÁSBAN

Köszönet a Monty Pythonnak, amiért segített megérteni a kort, mely ilyen szomorú happy end-be torkollt, mint a szóban forgó.

Szereplők:

IGAZI FORRADALMÁR (IF): harmincas, sportos, kissé naiv, de meggyőződések értelmiségi nő.

KEVÉSBÉ IGAZI FORRADALMÁR (KIF): IF férje, kimért, sztoikus értelmiségi férfi.

ALKALMI FORRADALMÁR 1: elszánt fiatalember, izmos vasöntödei munkás.

ALKALMI FORRADALMÁR 2: lelkes, befolyásolható fiatalember, egy állami tehénfarm alkalmazottja.

FEKETÉZŐ: élelmes seftelő, agilis negyvenes (asszony v. férfi is lehet).

EGY ARC AZ ARCTALAN TÖMEGBŐL (ARC): középkorú nagyvárosi hivatalnok, óvatos forradalmár, információforrás.

BEÉPÍTETT: „tájba simuló”, szaglászódó spicli, ötvenes, enyhén pocakosodó.

Helyszín:

Románia valamelyik erdélyi nagyvárosának tere. Hó nélküli, szürke december. A tér egyik eldugottabb szegletében egy léckerítéshez rögzített, karókból és főlákból/ponyvákból improvizált fedélalj, inkább csak a csomagok/hátizsákok számára; előtte néhány forradalmár toporog. A távolból olykor morajlásszerűen hallatszik a tüntető tömeg skandálása, füttyögése.

KEVÉSBÉ IGAZI FORRADALMÁR (KIF) *(ráérősen keverget valami ételt egy kis gázrezsón)* Mondtam, hogy csak a kedvedért jövök ide...

IGAZI FORRADALMÁR (IF) *(kissé ingerülten, fázós kezeit dörzsölgetve)* Nem az én kedvemért, hanem a forradalomért kellett volna jönnöd. Legalább most az egyszer vedd komolyan magad! Kicsit igyekezhetsz azzal az étellel is. Rég ott kellene lennünk a tömegben! Nem azért tettünk meg százötven kilométert, hogy itt toporogjunk!

KIF *(bekap egy falás ételt, élvezettel, hosszan rágja)* Mmm... Éhes hassal a váltás se megy. Pártunk és kormányunk kiváló paszulykonzervet állított elő. Igaz, hogy ez itt hús nélküli, de én akkor is szeretném megenni. Aztán majd foglalkozom pártunk és kormányunk más természetű ügyeivel is. Melyek, tudom, nem tűrnek halasztást...

IF Légy már kicsit lelkesebb! Hanem végül gyanúsá válsz...

KIF *(lehúti)* Számomra azok gyanúsak, akik lelkesednek...
(Eszik, komótosan, mondhatni: kibíróan.)

IF Ezt hogy érted?

KIF *(lenyeli az ételt, nagyot szusszan)* Valami azt súgja nekem, hogy... hogy a fejetek fölött... hogy...

IF *(szavába vág)* Nem eddig voltunk bábuk? A kommunizmus kallódó bábuja?

KIF De igen. Mostantól pedig valami másé leszünk. A bábuság állandó.

IF Én úgy gondolom, hogy te a teóriáid bábuja vagy...

KIF *(legyint)* Van ez olyan, mint a tettek bábujának lenni. Sőt, kevésbé ártalmas...

IF *(türelmetlenül)* Ahogy gondold. Én megyek. Találkozunk a tömegben.

KIF *(megvonja a vállát)* Eredj... *(Asszony el, KIF magának)* Szegénykém mindig is hajlamos volt túlzottan beleélni magát a dolgokba. Mindig is. Pedig meg kell tudni válogatni, mibe éljük bele magunkat... Ez ízlés kérdése... Márpedig a jó ízlés mindennél fontosabb... Mindennél!
(Közben ínycsókára ízlelgeti az ételt.)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(a ponyva alól, ingerülten)* Szégyelld magad! El akarod lógni az egész rendszerváltást? Az effélék miatt tudtuk ilyen késsőre kirobbantani a forradalmat!

KIF *(kimérten)* Azt hiszem, ha mindenki ilyen volna, mint én, nem is lenne szükség forradalomra...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Milyen? Ilyen link, mint te?

KIF *(ezúttal csámcsogva, teleszájjal)* Ha így tetszik, igen. Linkek nem csinálnak diktatúrát... Ahhoz törtetőők kellene.

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Az előbb azt skandáltuk, éljen a demokrácia!

Javasolni fogom, hogy kiáltsuk azt: Éljenek a linkek!

KIF (*elismerően bólint*) Egészen gyorsan tanulsz! Azt hiszem, nem vagy teljesen reménytelen eset...

(Közben az evést befejezi, a gázrezsót komótosan hátraviszi a ponyva alá, az üres konzervdobozt hosszan megbámulja, majd óvatosan leteszi a földre a csomagok mellé, valahogy úgy, hogy jó lesz az még valamire.)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*követi KIF-et, amint az tesz-vesz, közben háborogva mondja*) Hát nem veszed észre, hogy csak hülyéskedtem?

KIF Erre mondtam, hogy nem vagy reménytelen eset...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*hátizsákjából kivész egy sálat, a nyaka köré tekeri*) Miért nem jössz a tömegbe? Mert félsz? Vagy bérenc vagy?

KIF Vagy egyszerűen csak... csak...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*háborogva a szavába vág*) Ilyenekkel van tele az egész ország, az a baj! Félnék és nyálnak... De most vége, vége lesz ennek! (*Felugrik, indulni készül.*)

KIF S utána? Mi lesz utána, barátom? Arra gondoltatok-e?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*ingerülten*) A kommunistákat el kell űzni! Mindenáron! (*Elrohan.*)

KIF (*inkább csak maga elé, ALKALMI FORRADALMÁR 1 már nem hallja*) Igen, de kik űzik el? A kommunisták? S akkor mi a garancia arra, hogy az elűző kommunisták jobbak lesznek, mint az elűzött kommunisták? He?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*eddig a fedél alatt, háttal a közönségnek, görnyedten mázolt, most izgatottan előjön, egy pannót fog a kezében, melynek egyik oldalán ez áll: LE A KOMMUNIZMUSSAL!, a másikon ugyanez románul: JOS COMUNISMUL!*) Miket beszélsz? Kit nevezel kommunistának? Engem? Minket? A saját feleségedet?

KIF Nem is tudom... Ha jobban belegondolok, én soha nem láttam még kommunistát!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*a pannót nekitámasztja a ponyvatartó-cölöpnek*)
Hogyhogy?

KIF Igazit. A világháború után országszerte szobrokat emeltek a névtelen hősöknek. Tudod, akik meghaltak a haza felszabadításáért stb. Én, ha túl leszünk ezen a cirkuszon, szorgalmazni fogom, hogy állítsuk fel a láthatatlan kommunista szobrát.

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*értetlenül*) Láthatatlan szobor...

KIF (*mérhetetlen nyugalommal*) Van olyan, mint ez a láthatatlan izé...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*rákiált*) Rendszerváltás!

KIF De hol itt a rendszer?
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Ki kell vívni!
 KIF Vívni a rendszert? Aha...
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Francba, kifogatod a szavaimat!
 KIF Az imént próbáltam elmagyarázni a feleségemnek is: ha lesz itt rendszerváltás, azt kínálni fogják, tálcán...
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*fenyegető hangnemben*) Miket beszélsz? Valamiért neked nem akarózzik hinni a forradalomban... Talán tudsz valamit, amit mi nem? He?
 KIF Csak azt tudom, hogy felfordulást csináltok, s én mindig is rühelltem a felfordulást. A rend híve vagyok.
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 A rend híve, mi? Kuss mindenkinek, különben jön a rend kedves óre, s megveregeti a... a... talpadat? Téged egyszer sem ültettek Aróba a milicisták, nem verték le gumibottal a vesédet? Csak simogattak, olyan jó fiú voltál? Mi?
 KIF (*komoran*) Ez a csürhe banda apámat eltávolította az állásából, mert nem volt elég jó elvtárs... Betegre verték, lecsukták...
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 S akkor mire vársz még? Hogy téged is lecsukjanak?
 KIF (*kifakad*) Hát te sem érted? Ha egyik csürhe bandát felváltja egy másik, attól még semmi sem lesz jobb...
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Csürhének nevezel minket?
 KIF Csürheapák csürhefiai...
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Nekem nem apám egyik se! Melyik volna az? Amelyik elvette a földjeinket? Hat hektárunk került állami tulajdonba... Minden nap járom ezeket a földeket. Elég szépen teremnek a közsöbe... csak én nem látok semmit belőle... (*Dühösen rávág a léckerítésre.*)
 KIF A föld pedig jó dolog... Hogy legyen mit morzsolgatni egyik tenyérből a másikba... (*Mutatja.*)
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*mintha nem is hallaná a KIF által mondottakat*) Hát ezért jöttem ide. A többiek mondták eléggé, hogy üljek nyugton a kollektívben, de ez most fontosabb, mint az állatokat kivakarni a szarból!
 KIF Pedig az is nagyon fontos, nagyon!
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Mindenkinek ide kellene jönni! Mindenkinek!
 KIF Nana! Ide inkább profi forradalmárok kellene. Tudod, olyanok, akiknek az a foglalkozása...
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*meglepetten*) Miért, olyanok is vannak?

KIF (*kívár, egyet igazít a sátorponyván és a tartórúdon, sóhajt*) Sajnos nincsenek.

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*kis időre elhallgat, majd csöndesebben*) Az előbb hallottam, amit beszélgettetek a feleségeddel. Példát vehetnél róla... Milyen lelkes és beleváló! Neki köszönheted, hogy nem látom el a bajodat... (*Megmutatja kemény öklét, nem fenyegetően, inkább csak mihez-tartás végett.*)

KIF Hogy én is legyek lelkesebb? Ha nem erről a forradalomról volna szó...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Hanem?

KIF Ó! (*Hümment, mintha erősen törné a fejét*) Például... például szívesen tüntetnék azért, hogy természetessenek tavorózsát a tömbházak tetején!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Tavorózsát a blokkok tetején? Te megbugygyantál! Neked bolondokházában volna a helyed!

KIF Olykor én is oda kíváncszom, hidd el! De amúgy miért lenne ez nagyobb bolondság, mint a kommunizmus megdöntése? Mennyi tömbház van ebben az országban, képzeld el, mindegyik tetején tavorózsák szép kis tavacsákban... (*Mutogat, rajzol a levegőben*) A nagyvilág úgy ismerne, úgy emlegetne minket, hogy az égi tavorózsák országa. Mert most emleget? A hülyeség országa...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*szúrós szemmel, ujját rászégezve*) Te... te tényleg komolyan gondolod ezt az égi tavorózsásdit?

KIF (*kívár, elmosolyodik*) Attól függ... Mindenesetre szívesen tüntetnék érte... Ha már demokráciáról beszélünk, ugye...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Nagy tróger vagy te, hallod-e!

KIF (*rövid szünet után*) Nem is tudom, miért nem elég nektek a korlátozott demokrácia, amit a szovjetek meghirdettek...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Korlátozott demokrácia? Az olyan, mintha azt mondanánk: korlátozott szabadság. Nekünk teljes szabadság kell!

KIF Teljes szabadság? Na ettől félek én, látod-e...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Félsz?

KIF Hogy mit kezdtek vele...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Mit? Már az megérte, hogy végre van összefogás...

KIF (*fitymálón*) Az van...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*folytatja*) ...hogya a forradalom összehozta az embereket. Lám, itt minket is.

KIF Miért, tudunk mi egymásról bármit is? Ha jobban meggondolom, még a nevedet sem...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Az nem is olyan fontos. De például együtt tüntetünk. S összedobtuk ezt a fedélaljat...

KIF Amit holnap talán elfúj a szél. A forradalom szele.

(Csend.)

FEKETÉZŐ *(beérkezik a színpadra egy raffiatáskával, hangos, éneklő hangon kezdi)* Pofitiți, pofitiți! *(Pillanatra elhallgat, észreveszi, hogy KIF-ék kellenélkül néznek rá, aztán vált)* Étkészletet tessék, tizenkét személyest! Abroszom is van, igazi damaszt, cigarettám, kitűnő nejlonharisnyám, olcsón adom!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(bosszankodva)* Menjen innen az étkezészetével! Mit gondol? Forradalom van! Inkább álljon be a tüntetők közé!

KIF Hagyd! Forradalomból nem lehet megélni! Jöjjön csak, mutassa azt az étkezészetet!

FEKETÉZŐ Jaj, drága uram, kitűnő portéka ez, tiszta ezüst! Most olcsón megszámitom magának!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(gúnyolódva)* Forradalmi ár?

FEKETÉZŐ *(mialatt kivesszi zsákjából az étkezészetet)* Na, mit szól? Én ilyenmivel foglalkozom *(Adja át az étkezészetet KIF-nek szemrevételezésre)*, s nejlonharisnyákkal. Azt sokan keresik. Forradalom ide vagy oda, most is. Magának van-e felesége? Ha van, vegyen neki kettőt, nézze meg, jobban fog örülni, mint...

KIF *(a szavába vág)* Na látja, ebben egyetértünk! A nejlonharisnya nagyobb sikk! A forradalom csak múló divat, de a nejlonharisnya... amíg nő lesz a földön... és férfi...

(Közben az étkezészetet vizsgálja, a merőkanalat kivesszi, ALKALMI FORRADALMÁR 2 felé fordul vele, az orra alá dugja.)

KIF Nemsokára az következik, hogy nagykanállal eszünk, nemde?!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(fitymálva)* Ezen messziről látszik, hogy nem ezüst... Mondom én neked, nehogy megvedd, nem igazi!

FEKETÉZŐ *(méltatlankodva)* Ha nem tetszik vásárolni, ne rontsa az üzletet!

KIF *(felnevet, még egyszer végignézi a portékán)* Igaza van... Az étkezészetet azonban csakugyan nem veszem meg, nem azért, mert nem ezüst, hanem azért, mert ebben a buliban én nem házigazda leszek, hanem vendég, nem én kell terítsek, hanem nekem terítenek. *(ALKALMI FORRADALMÁR 2-höz fordul)* Ugye?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Te lefölözöd a hasznot, a balhét meg vigye el más, mi?

KIF Aki szeret balhézni... De különben, milyen haszonról beszélés?

FEKETÉZŐ (*türelmetlenül*) Szóval akkor kell az étkezés, vagy nem?

KIF Nem. Inkább a forradalmároknak kínálja, nekik lesz szükségük rá nonsokára...

FEKETÉZŐ Maga nem afféle...?

KIF (*legyint*) Nem. Csak ilyen... ö...

FEKETÉZŐ Kár. Pedig magán látszik, hogy szereti a szépet. S hát a damasztabroszhoz mit szól?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*ingerülten rászól*) Mondtam, hogy hagyjon minket a hülyeségeivel! Hát nem látja, hogy tüntetni jöttünk, hova kell ide abrosz? Inkább forró teát, kávét hozasson nekünk, mert hideg van, s némi élelmet, ha már ilyen jó kapcsolatai vannak...

FEKETÉZŐ (*méltatlankodva*) Minek néz engem az úr?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*kioktatóan*) Egy közönséges kofának, aki nem érti az idők szavát...

FEKETÉZŐ Még hogy én nem értem az idők szavát...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Ilyenekre, mint maga, ezután nem lesz szükség...

FEKETÉZŐ Még hogy nem lesz szükség... Ezután lesz még csak igazán!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Ezután csak tiszta ügyek lesznek, vége a panamázásnak, a feketézésnek...

KIF (*megvetően*) Ezt komolyan hiszed?

FEKETÉZŐ Én is a tiszta ügyeket szeretem, kérem! Hozom az árut, perkálják a pénzt, ez a tiszta ügy! Ilyenekből lesz még néhány, az az érzésem, ahogy beindultak a dolgok...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Hát nem értitek, hogy a változások mindent elsodornak, ami eddig volt?!

FEKETÉZŐ Na-na! Nem lesz itt olyan nagy változás, kérem...

KIF (*lassan, elmélázva*) A változások... mindent elsodornak... (*Felgyorsulva, nyomatékosan*) a változtatókat is...?

FEKETÉZŐ Azokat igen!

KIF (*megnyomva minden szótagot*) De a változókat nem!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Ezt hogy érted?

KIF A változókat, tudod...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*nem érti a célzást, megvonja a vállát, legyint, aztán, hogy a kínos helyzetből kikerüljön, nekiáll a FEKETÉZŐnek*) Hát órája például van-e? Arra nagy szükség lesz, mert most új időszámítás következik! Eddig úgy éltünk, mintha állt volna az idő velünk, de most, most aztán...

FEKETÉZŐ Óráim nincs, az nem az én piacom. De van még falvédőm. Kitűnő török áru! *(Ki akarja venni, de tekintetüket látva, megáll a keze.)*

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(méltatlankodva)* Falvédő? Eddig voltunk falvédők... egymás mellé felaggatva... most támadni kell, ledönteni a falakat...

KIF *(gúnyosan)* Így beszél egy igazi forradalmár! *(FEKETÉZŐ felé fordul)* Legyen szíves, szerezzen be az úrnak néhány faltámadót. De kitűnő török áru legyen!

FEKETÉZŐ Azt hiszem, ezt talán mégsem... ö... *(Nem akarván megsérteni ALKALMI FORRADALMÁR 2-t, kiengesztelő bizalmasodón fordul most feléje)* Ha ilyen *(Elbizonytalanodik, nyögdecsel)* ö... fal... ö... ö... izét se tetszik kérni, óráügynben esetleg szólhatok egy ismerősömmel...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Hagyja az ismerősét! Mondtam már, hogy az ilyen alvilági sefteléseknek úgyis vége!

FEKETÉZŐ Mit beszél? Vagyok én olyan világi, mint maga!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(ingerülten, amiért FEKETÉZŐ visszaszólt, megmarkolja az abroszt, amit az a beszélgetés során végig szorongatott)* Nyomul itt ezzel a nyavalyás abrosszal, ahelyett, hogy...

FEKETÉZŐ *(elhúzza a portékát)* Márpedig egy szép damasztabrosz mindig jól fog...

KIF *(békítően)* Igaza van. Az úr a forradalomban is legyen úr! Én kérek egyet! S az előbb mintha azt mondta volna, hogy cigarettája is van, nem?

FEKETÉZŐ *(örvendezve, hogy KIF pártolta)* Hogyne volna, kérem, hogyne volna!

KIF *(közbeszól)* Milyen márka?

FEKETÉZŐ Milyen tetszik? BT? KENT?

KIF Kent! Az az igazi! A nyugat! Ez kell nekünk!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(fitymálva)* Nem is tudtam, hogy cigizel!

KIF Ki mondta, hogy cigizem? Ha vége lesz itt ennek az izének *(A tüntető tömeg felé int)*, szétosztom a forradalmárok között mint békeszivart...

FEKETÉZŐ Hány csomaggal parancsol?

KIF Adjon két kartonnal... sok békére lesz itt szükség...
(Közben tenyerét kifordítva, kérdően néz FEKETÉZŐre, hogy mennyi, az először az abroszra mutat, aztán felemeli mindkét kezét, jelezvén, hogy száz, utána a cigarettára, ezúttal két kezét kétszer lendítve jelzi, hogy kétszer száz.)

KIF *(összevonja a szemöldökét)* Hm... Kissé borsos... *(Legyint)* Na mindegy, hisz végtére is forradalomról van szó, kicsiségre nem adunk!

FEKETÉZŐ *(diszkréten átadja a két karton cigarettát)* Parancsoljon, kérem!
 Ezzel sok mindent el lehet intézni...

KIF *(vígyorogva)* Még egy rendszerváltást is?

FEKETÉZŐ Megnyílnak az ajtók... Ha protekció kell...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Hülyék! Hát tényleg nem értitek? A protekcionizmusnak vége!

KIF *(sztoikusán)* Dehogy vége! Csak megszorodnak a protezsálók... s a protezsáltak...

FEKETÉZŐ Úgy-úgy...
(Csend.)

KIF *(barátságosan mosolyog FEKETÉZŐre)* Kár, hogy gumimatraca nincs, azt is vennék... Úgy hallottam, Csehszlovákiában bársonyosnak nevezték a forradalmat, én kiegyeznék egy gumimatracossal is...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(gúnyosan)* Vigyázz, nehogy majd a szekusok kiszurkálják...

FEKETÉZŐ *(készségesen)* Gumimatracom most nincs, de tudok szerezni! Hány kellene?

KIF *(gúnyosan ALKALMI FORRADALMÁR 2-re néz)* Te, hányan lehetnek a téren? Öt-hatszázan?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Legkevesebb ötezen vannak ott, te! Eh! *(Dühösen legyint, valahogy úgy, hogy bolondokkal nincs mit tárgyalni, s hátravonul a ponyva alá.)*

FEKETÉZŐ *(belékarol KIF-be, félrevonja a színpad elejére)* Csak halkán mondom, hogy a kollégája ne hallja: másféle árukat is be tudok szerezni, ha érdekl... Komolyabb dolgokat, érti-e? *(Hatásszünetet tart)* Mit szól például negyven köbméter betonhoz, azonnali szállítással?

KIF *(komoly képpel)* Nem volt tervemben, de talán nem ártana bebetonozni ezt a...

FEKETÉZŐ *(a szavába vág)* Vadászrepülőre is tudok felvenni rendelést. Igaz, annak legkevesebb két hónap a leszállítása...

KIF Két hónap... Ennyire saccolják a...?

FEKETÉZŐ *(ismét a szavába vág)* De ha vannak komoly barátai, akik érdekeltek lehetnek egy komplett bicikligyár kiárúsításában... *(Sokatmondóan elhallgat.)*

KIF *(elismerően füttyent)* Megtisztelő ajánlat...

FEKETÉZŐ Dollárban, csakis dollárban!

KIF Természetesen!

FEKETÉZŐ Korlátlan lehetőségek lesznek. Korlátlanok! Csak szemfülesnek kell lenni...

KIF Értem...

FEKETÉZŐ Meg kell venni, amit meg lehet... Minél hamarabb, annál jobb. Bármit... Az előbb alig tudtam meggyőzni egy finom úriembert hatvankilométernyi vasúti sín megvásárlásáról. Pedig az is micsoda alkalmi vétel volt...

KIF (*ironikus-komolyan*) Hatvankilométernyi... Hát az nekem is jó lett volna...

FEKETÉZŐ Arról lemaradt már... De mondtam, a vadászrepülőre még elő tudom jegyezni...

KIF Jó, arra feltétlenül jegyezzen elő. Feltétlenül!

FEKETÉZŐ S esetleg még a hadihajóra is, bár annál nagyobb a tolongás...

KIF Hadihajó nélkül még megleszek valahogy, de az a vadászgép életbevágó! (*Pillanatra elhallgat, felhúzza a szemöldökét, majd kissé akadékosan*) Mennyibe kerül?

FEKETÉZŐ Ne törődjön vele. Meg fogja érni.

KIF Biztos vagyok benne...

FEKETÉZŐ Most mennem kell. Tudja, amíg ezek itt lármáznak, sok mindent el lehet intézni...

KIF (*bólint*) Tudom...

FEKETÉZŐ Két hónap múlva jelentkezem a hadihajóval. Ö... ö... Vagyis a vadászrepülővel.

KIF Alig várom!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*ahogy FEKETÉZŐ eltávozik, közelebb jön KIF-hez*) Végre lelépett ez az undorító patkány! Mi itt szívünket tesszük ki a rendszer megbuktatásáért, s addig egyesek elkótyavetyélnék az egész országot! Azt hiszik, a forradalom végkiárusítás!

KIF Hát nem az? Milyen jól hangzik!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*rosszallóan*) S neked még van képed leállni egyezkedni az ilyenekkel...

KIF Egyezkedni tudni kell... Erről is szól a demokrácia, nem? Te vagy úgy oda érte...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Neked tényleg nincs elegendő a diktatúrából?

KIF Nekem, barátom, mindenből elegendem van... De a demokráciától irtózom... mint a veszett kutyától... Mert ismerem magunkat...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Te leépüléstől tartasz, mikor mi egy új országot akarunk felépíteni?

KIF (*folytatja a gondolatmenetét*) Gondold csak el: eddig is csak mímeltük, hogy dolgozunk, mert ostorral álltak a hátunk mögött. Építettük a szocializmust, ugyebár. Meg is lett az eredménye! Ezután, ha már nem lesz hajcsár... (*Elhallgat, a fejét csóválja, majd folytatja*) Hm. Szóval, kellenne majd valami demokrácia-tanfolyamokat szervezni. De a nagy szabadság közepette miért pont tanulni akarnának, ugyebár?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Nem kell annyira féltetni ezt a népet...

KIF Gyermekek az még... Eddig a szocializmus gyermekei voltunk, ezután a demokráciáé leszünk. A mostohagyerekei... Vagy fenegyerekei? (*Elhallgatnak, erősödő kiabálásra lesznek figyelmesek.*)

IF (*lelkesen tér vissza a térről, vele EGY ARC AZ ARCTALAN TÖMEGBŐL – a továbbiakban: ARC –, még mindig skandálják*) „Le a kommunizmussal. Vesszen a diktátor. Demokráciát.”

KIF (*lehűti az asszony lelkesezését*) Immár abba hagyhatjátok. Itt nem hallja senki...

IF (*megütözve néz a férjére*): Ti senkik vagytok?

KIF Bárcsak azok volnánk...

IF Most olyan idők jöttek, hogy mindenki számít. A senkik is.

KIF (*szarkasztikusan felnevet*) Na, ezt szépen mondtad! (*Aztán a felesége mellett álló személyre néz*) Ő ki?

ARC Egy arc az arctalan tömegeből...

IF Most ismerkedtünk meg a tüntetésen...

KIF (*gúnyosan*) Nem is gondoltam, hogy ilyen hatékony társskereső egy forradalom...

IF (*mentegetőzve, nevetgélve*) A férjem már csak ilyen...

ARC (*mosolyog*) Veszem észre...

IF (*a férje felé*) Elég sok magyar van itt, nem csak mi...

(*Közben kezet fognak, ARC ALKALMI FORRADALMÁR 2-nek is kezet nyújt.*)

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Hát persze! A magyar és a román testvérnép!

KIF Naná! Mint Káin és Ábel, ugye?!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Közös az ügyünk... Összeköt a sok szenvedés... a...

KIF Felébredszen te majd a mioritikus álomból!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*IF-hez fordul, s a hónalja alatt szorongatott újságra bökk*) Ideadod?

IF (*átnyújtja a lapot*) Persze. Még a tegnapi. Ma nem jelent meg.

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Beszartak?

(*Leül a sátorponyva alá olvasni.*)

IF *(észreveszi a nemrég vásárolt damasztabroszt a ponyva alatt)* S hát ez?
 KIF Most szereztem, alkalmi vétel...
 IF Nagy szükség van most rá, az bizonyos...
 KIF Egyéb is van...
 IF Egyéb?
 KIF Cigaretta. S nem is akármilyen. Kent!
 IF Csak nem ment el az eszed?
 KIF Ami azt illeti, most, hogy minden a feje tetejére áll, akár én is... *(Le-
 lassul, elmélázik)*... de nem, nem... *(Felélénkülve)* a tüntetőknek vettem...
 ARC *(élénk érdeklődéssel)* Hát akkor ide vele! Jólesne egy szál rendes cigi,
 nekem csak Snagovom van...
 KIF Lassabban a testtel! Majd a végén... csak a győztes forradalmároknak
 jár...
 ARC Ajjaj...
 KIF *(ARC-hoz)* Egyébként, ha szabad kérdeznem, Ön, uram, mivel foglal-
 kozik? Úgy értem, a forradalmi társkeresésen kívül? *(Feleségére nevet, az
 rosszálló-játékosan cöccög.)*
 ARC *(kissé szégyenkezve)* A statisztikai hivatal alkalmazottja vagyok...
 KIF Fenomenális! Akkor azt is meg tudja mondani, hány tüntető lehet itt
 a téren?
 ARC *(köntörfalazva)* Attól függ...
 IF Mitől?
 ARC *(halkan, óvatosan körülnézve)* Hogy győz a forradalom, vagy elbukik...
 IF *(értetlenül)* Hogyan?
 ARC Ha győz, akkor, mondjuk, húszezren...
 KIF Ha elbukik?
 ARC Három-négyszázan...
 KIF *(hangosan felkacag, megveregeti az ARC vállát)*
 IF *(ingerülten)* És valójában?
 ARC *(széttárja karjait)* Én statisztikával foglalkozom, nem a valósággal!
 IF *(döbbenet)* Ez viccnek is rossz!
 ARC Bele lehet jönni... *(Legyint, elhúzza a száját)* Ha a feleségem megkér-
 dezi, hány óra, s én azt mondom, hogy öt, ő rám néz, számításba veszi
 a pillanatnyi helyzetünket, és tudja, hogy három vagy hét...
 KIF *(kacagva)* De öt semmi esetre sem, ugye?
 ARC Csak a legritkább esetben! És ez a legmagasabb szinten is így ment...
 Teszem azt, az ország három cukorgyára lejelentett összesen ötvenezer
 tonna cukrot. Tudtuk, hogy az alig több harmincnál, de mi is kozmeti-

káztunk rajta egy kicsit, hogy a nagyvezérnek kedveskedjünk, így a statisztikában hatvanezret írtunk. A következő évben illetett túlteljesíteni a tervet, így hetvanezret, aztán pedig, mire lassan teljesen eltűnt a boltok polcairól a cukor, nyolcvanezret... És ez természetesen az újságban is megjelent... pártunk és vezére nagy dicsőségére...

KIF *(utálkozva)* Az újságban, fujj!

IF Aljas rendszer, micsoda aljas rendszer ez... De most vége...

ARC Vége? Még sühetnek el balul a dolgok... Ha a szeku meg a milícia...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(kiszól az újság lepedői közül)* Azt hiszem, ma volt az első nap az életemben, amikor nem féltem a milicistáktól. Amikor nem rándult össze a gyomrom, ha megláttam egyet.

ARC Ennyire biztos vagy benne, hogy nem kell félni többé tőlük?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Sőt, nekik van félnivalójuk tőlünk! *(Az újságot indulatosan megzörgeti)* Úgy hallottam, egypárat elintézték már...

IF Azt mondják, Ceaușescu elmenekült a helikopterén. Néhány belső embere próbálja tartani a frontot, de megtörjük őket. Sokan vagyunk. *(Talgoltan)* Meg kell hajolniuk a népakarat előtt.

KIF Van, amikor a körülmények meghaladják az embert, s az csak sodródik az árral...

ARC Alighanem ez a forradalom is valami ilyesmi...

KIF *(elismerően füttyent)* Ez már beszéd! Jöjj keblemre, társam, kit a feleségem keresett nekem!

IF Ne gondold, hogy ő is olyan szkeptikus, mint te... Ő igenis meg akarja dönteni ezt a rendszert. Ugye? *(A választ meg se várva, bemegy a sátorponyva alá.)*

ARC *(bizonytalanul)* I...igen.

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(ismét kiszól az újság lepedői közül)* Mi is azt akarjuk. Mindenki azt akarja. De itt *(Megpaskolja a lapokat)* sajnos még mindig az áll, hogy ne dőljünk be a kapitalista imperializmusnak...

ARC Ennél a hatalomnál bármilyen hatalom jobb...

KIF És bármilyenél a semmilyen...

ARC Hát akkor melyiket válasszuk?

IF *(visszatér, kezén kesztyűt, csapkodja magát, hogy átmelegedjen)* Mindig tudtam, hogy nem szabad túl hosszú ideig magára hagyni a férfiakat... Na, tudtatok dönteni arról, hogy kell-e döntenetek?

KIF Nem, azt döntöttük, hogy döntésképtelenek vagyunk... De ti miért is jöttetek vissza a tüntetésről? A döntékényszer miatt elfelejtettem megkérdezni...

IF A vezérek arra buzdítanak, hogy gyártsunk még több feliratot.
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Én egyet már csináltam. Ott van. *(Rámutat a LE A DIKTÁTORRAL feliratú kartonra, melyet még az elején támasztott neki a karónak.)*

IF *(folytatja)* Nagyobbakat, többfélét. Itt van még karton, festék is.
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(KIF-bez fordulva)* Te is segíthetnél...
 KIF Ha sikerül eldöntenem, mit írjak a kartonra, segítek...
 IF *(legyint)* Az már kicsit késő lesz...
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(ő is visszaérkezik, lelkesen, bekapcsolódik a beszélgetésbe)* Fokozódik a helyzet! Most nem gondolkodni kell, hanem cselekedni!

KIF Aha, gondolkodás nélkül cselekedni... Ez a kedvencem...
 IF Ha azt akarjuk, hogy győzzön a forradalom, gyorsan kell...
 KIF A forradalmakkal az a baj, hogy ha elbuknak, azért nem származik túl sok jó belőlük, ha pedig győznek, akkor pedig azért...
 IF Miket beszélsz?! Gondolj a régi nagy forradalmakra...
 KIF Épp azokra gondolok...
 IF 1848-ra vagy a nagy francia polgári forradalomra...
 KIF Azt, hogy most itt vagyunk, részben a francia forradalomnak köszönhetjük...
 IF *(elkerekedő szemekkel)* Mit köszönhetünk annak?
 KIF A kommunizmust...
 IF Te tényleg megőrültél...
 KIF Tovább megyek: szerintem olyan, hogy győztes forradalom, nem is létezik.

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(értetlenül)* Miről beszélsz?
 KIF *(rendületlenül folytatja)* Amit Machiavelli mond a hatalomról: az akkor kerül veszélybe, ha meg akarja reformálni magát. Hát mibe bukott bele Gorbacsov is, na mibe?
(A jelenlévők értetlenül vonogatják vállukat KIF monológjára, majd hátra-mennek a ponyva alá, mázolni. ALKALMI FORRADALMÁR 2 leteszi az újságot, ő is bekapcsolódik a munkába.)

IF *(ránéz a többiekre, aztán félrevonja a férjét, a színpad elejére jönnek)* Ne haragudj, de ezt most tényleg nem kellene... Az emberek gyanakvók... Még meglincselnek...
 KIF *(drámaian)* Na és? Magad mondtad, hogy nincs forradalom áldozatok nélkül...
 IF Jó, de...

KIF Ami azt illeti, nem is bánám! Legalább számomra véget érne ez az egész hajcihő!

IF Azt hiszem, nem érzed eléggé... A közhangulat olyan...

KIF Mint egy községi focimeccsen?

IF Bűnbakokat keresnek...

KIF Csak nem aggódsz értem is, drágám?! Azt hittem, csak az ügyet félted...

IF Hirtelen minden megváltozott... Az idő kikökött...

KIF Hagyd szegény Shakespeare-t! Ez az idő inkább ki... ki...zakkant...

IF *(elfordul, legyint az újabb beköpés hallatán)* Hagyd a szóvicceidet! Most nem olyan az idegállapotom...

KIF Hát épp ez az! Hogy lehet ilyen idegállapotban bármit is rendesen végigcsinálni?! Tessék egyszer szépen lenyugodni, s aztán forradalmárkodni!

IF Nem érted. Én felfokozottságról beszélek! Hatalmas energiát érzek magamban... Az én erőm a tömegek ereje.

KIF *(színpadiasan elképed)* Hű-ha! Még jó, hogy nincs túl nagy tömeged... Nem véletlenül választottam csinos feleséget magamnak... És nagyon nem szeretném, ha nőne benned a tömeg... az arctalan...

IF Miért kell mindig letörnöd, ha lelkesedni kezdek valamiért?

KIF Én irántad lelkesedem, te a forradalom iránt...

IF *(rosszallóan)* Azt hiszem, jobb lett volna, ha otthon maradsz...

KIF Vigyáznom kell rád. Hanem még lelöveted magad, vagy, ami még rosszabb, beállsz a forradalmi kormányba...

IF *(legyint, elfordul)* Na, én megyek mázolni... Nem bánám, ha te is jönél, láthatod, hogy a többiek is elvárják...

KIF Csak azért, mert elvárják?

IF Ha nem másért...

KIF Vajon a többiek is azért teszik, mert a többiek elvárják?

IF *(ingerülten)* Gyere már!
(A sátorponyva alá lépnek, ahol ALKALMI FORRADALMÁR 1-2 és ARC ecsetekkel dolgoznak, nemsokára felemelnek két pannót. Az egyikén románul ez áll: DEMOCRATIE!, a másikon: SZABAD VÁLASZTÁSOKAT!)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(büszkén)* Na, milyen lett?

IF *(elismerően)* Kitűnő! *(A magyar feliratú pannóra bökö)* Talán románul is fel kellene írni.

ARC Mi magyarok vagyunk... Román pannó van elég. Kell látniuk, hogy mi is itt vagyunk. Hanem azt fogják mondani utólag, hogy csak sunyítottunk...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Még egy olyan is kellene, hogy MI VAGYUNK A NÉP!

KIF (*elhúzza a száját*) Melyik nép?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Készítsünk még egy olyant is, hogy ÚJ REND-DET! S szerintem is írjuk fel románul. Én a másikat is így csináltam. Festék van, kartont kellene még szerezni...

KIF Új rendet? Na persze! (*Váratlan elhatározással felmászik a kerítésre, amihez a sátorponyva is ki van kötve, egy pillanatig úgy tűnik, elveszíti egyensúlyát, és leesik, de aztán kiegyenesedik valahogy, kezét széttárja, mint a megfeszített, aztán hangosan rákezdi*) Nem látjátok, hogy a másod-harmadvonalbeli vezetők szónokolnak nektek?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Mindenesetre szimpatikusabbak, mint te...

KIF (*folytatja*) Csak egy hátulso pár, előre fuss!-t akarnak eljátszani! Hát nem ismeritek fel őket? Ott voltak a diktátor mögött, az árnyékban...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Mesebeszéd! Új arcok ezek. Azt mondják, eddig ellenzékiek voltak...

KIF (*közbevág*) Miért, volt itt ellenzék?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 ... csak eddig nem aktivizálódtak...

KIF (*leereszti karjait, fitymálón*) Passzív ellenzék...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Szállj le onnan, mert komolyan mondom: le-szedlek!

KIF (*folytatja*) ...fából vaskarika...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Csak annyit hallottam, hogy ezek nem a diktátor emberei. Nem láttuk őket a tévében, sem az újságban, szóval...

KIF (*undorral*) Szoktad nézni a tévét?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*nem reagál a közbevetett kérdésre*) ... szóval nem ismerjük őket...

KIF Elég baj, ha nem ismeritek az ellenségeiteket... Így nehéz lesz forradalmat csinálni...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Nekünk a kommunizmus az ellenségünk!

KIF Párttagok vagytok mindannyian, vagy nem? Velem együtt...

ARC (*csöndesen közbeszól*) Az más... Mi csak kényszerből lettünk kommunisták...

KIF (*ingerülten ALKALMI FORRADALMÁR 2-re mutogat*) Na, mit mondtam a szoborról?! Látod, hogy egyetlen igazi kommunista sincs az egész országban? Ti kényszerből, ők pedig érdekből... Nem csoda, hogy itt tartunk...

IF (*odalép, kérlelően KIF felé nyújtja a kezét*) Gyere...

(KIF nem akar leszállni, addig mozgolódik, hogy a kerítés letörik vele, ő előreesik, nem túl magasról, nem üti meg magát, a helyzet inkább mulatságos.)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*kacagva*) Na, szónokként leszerpeltél...

KIF (*IF segítségével feltápáskodik, leporolja magát*) Mindegy, én megpróbáltam...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*fitymálóan*) Persze, mert mind a te huhogásodat fogjuk hallgatni, amikor itt a nagy lehetőség!

KIF A lehetőséget én sem vitatom, csak...

IF (*közbeszól, kicsit azért is, hogy elterelje a szót*) Az előbb a TV-t emlegettél. Állítólag Bukarestben a tüntetők megrohmozták a TV-székházat! Így kell ezt csinálni! A TV az egész nemzeté! A TV mindenkié!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*IF felé*) Igen! Kell üzenni az egész népnek! És kell értesíteni a külföldi sajtót is!

KIF (*szkeptikusan*) S hát a külföldi sajtónak mit mondanál?

ARC A tegnap még azt harsogta a tévé, hogy az utcákon huliganizmus, vandalizmus van...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 A gyárakban országszerte sztrájkolnak... Ezt bezzeg nem mondta be a tévé... Csak hazudni tudnak. De immár elég volt. Betelt a pohár. A keserű pohár!

KIF (*ironikusan*) Ejha! Ki volt tanítód? Hol jártál iskolába?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*ingerülten közbeszól*) Na, én megyek, ki akarom eresztetni a hangom! (*Félrerúgja az újságot*) Nekem többet ne hazudjanak! S a Kárpátok Géniusza se papoljon! (*A LE A KOMMUNIZMÚSSAL! feliratú pannót felkapja, s elrohan.*)

IF Menj csak! Nemsokára mi is csatlakozunk!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*egyre inkább belelovallja magát*) Mennyit szenvedett a munkásosztály! Három váltásban robotolni, túlórázni, sokszor vasárnap is bemenni, mert a tervet illetett túlteljesíteni...

ARC (*halkan megjegyzi*) ... legalábbis papíron...

KIF Igen, úgy tenni, mintha keményen dolgoznánk, tényleg elég fárasztó...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Azért csináltunk is pár dolgot...

KIF De sok köszönet nem volt benne...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Mi például exportra dolgozunk...

ARC Igen, a harmadik világbeli országoknak, akiknek mindegy a minőség...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Pedig ez az ország komoly ipari hatalommá is válhatott volna...

KIF Igen, csupán két feltétel hiányzik: a komolyság s az ipar...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(védve a mundér becsületét)* Az elképzelések nem rosszak, na, csak amíg oda jutunk, hogy a termék lekerüljön a gyártósorról...

KIF Lopott, elavult technológiával gyártotok elavult termékeket, hogy aztán legyen, amit lenyúlnotok... Minden nap csak egy csavart, csak egy icipici alkatrészt...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 S ezért is ki a hibás? Ki tanított meg lopni?

KIF Ami azt illeti, ezen a téren elég tanulékonyak bizonyultunk...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Az volt a direktíva, hogy élj meg a munkahelyedről... Hogy ezt pontosan hogy valósítod meg, az már más kérdés...

ARC *(csendesen, körülsandítva)* Biztosak vagytok benne, hogy múlt időben beszélhetünk erről az egészről?

IF A bukarestiek állítólag azt üzenték, hogy tartsunk ki, mert nemsokára mindennek vége.

KIF Nem gondoljátok, hogy túlságosan is olajozottan mennek a dolgok? *(A többiek bosszankodva grimaszolnak)* Na de, az előbbi témára visszatérve: ha győz ez az izé, a selejtgyártással leáll mindenki, s akkor mit loppunk? Ez a forradalom megfoszt minket az egyetlen értelmes cselekedet lehetőségétől: a lopástól!

ARC Egyszer a munkamorálnak is helyre kell állnia...

KIF Igen, de az csak egy keserves kijózanodás után fog megtörténni. Mondjuk tíz-tizenöt év múlva.

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(élesen)* Milyen nagy jövőbe látó lettél egyszerre! Vigyázz, Nostradamustól errefelé majdnem mindegyik jósról kiderült, hogy szélhámos...

KIF Nem játszom Nostradamust!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Akkor úgy teszel, mintha sikerült volna előrefutnod az időben...

KIF S ha igen? Amúgy nem. Inkább a múltba nézek, és kombinálok. De az is sokatmondó, hogy mi zajlott le a többi kommunista országban... Követtétek, mi volt Magyarországon?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Követgettük...

ARC Azért hallgatunk mi is Szabad Európát...

KIF S hát az nem olyan volt, mint egy protokoll? *(Játszani kezd, elváltoztatott hangon beszélve)* „Ezennel átadom a hatalmat!” *(Meghajol, aztán megfordul a tengelye körül, hogy a másik fél szerepét is eljátssza)* „Köszönöm, ezennel átvesszem.” *(Újabb meghajlás, és utána a társai felé)* És most

a taps következnek! *(Ő maga élénken tapsolni kezd, azok kényszeredetten felnevetnek, nem tapsolnak.)*

ARC Románia egészen más... *(Pillanatra elgondolkodik, kívár)* Már csak azért is, mert itt vagyunk mi...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Púpnak a hátukra?

ARC Mindenesetre, a vasfüggönyt le kell dönteni...

KIF Rozsdás az már, mállik szét magától is...

IF *(türelmetlenül)* Szerintem az elvi kérdéseket hagyjuk a vezetőkre! Mi készítsünk még néhány pannót, és menjünk vissza tüntetni!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Hagyjuk a vezetőkre? Miért ne lehetnénk mi is vezetők?

KIF *(ironikusan)* Ahh, kérünk még ide egy csipetnyi glasznosztit s egy kevés peresztrojkát is. De jaj, ne ilyen forrón!

IF Megint hülyéskedsz...

KIF Sosem voltam ennél komolyabb...

IF Valahogy nekem más az elképzelésem a komolyságról...

KIF Akkor mondjak felelősségteljest?

IF Ne mondj semmit, csinálj!

KIF Mit? Te mit szeretnél?

IF Semmi mást, csak végigvinni ezt a forradalmat tisztességgel.

KIF Nincs tökéletes forradalom. Olyat csináltok, amilyent tudtok. Békését, véresét? Melyik smakkol jobban? Szavazzunk, emberek! Ím, az ország első szabad népszavazása: milyen forradalmat akarunk? Na?

ARC Bukarestben lövik az embereket. Temesváron is... Mi is felkészülhetünk a legrosszabbra... A szekusok nem fogják olcsón adni a bőrüket...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Ki kell nyírni a kutyákat...

KIF Jó, de melyikeket?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Az összeset!

KIF Lassabban a testtel, barátom!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 A fejeseket...

KIF Én óvatos volnék... Nehogy túl sok fej nélküli ember szaladgáljon fel-alá az országban...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Neki kell fogni! Aztán lesz, ami lesz!

KIF Eddig arról volt szó, forradalmat csináltok. Most kiderül, hogy kísérletet? Sikerül, ahogy sikerül?

(Míg ezt mondja, hátramegy a ponyvához, elővesz egy kisebb tekerésnyi drótot, aztán a közeli kerítésről megpróbál lécdarabokat lefeszíteni. A többiek meglepetten nézik.)

IF *(kiszáratva, értetlenül)* Mit csinálsz?

KIF Mit, mit! Én is a magam forradalmát...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Kerítéslécekből?

KIF Minden eszközt meg kell ragadni...

ARC Hirdetőtábla lesz? Annak kicsit rövidek a lécek.

KIF *(közben sikerül letörnie három-négy lécdarabot, leül a földre, s megpróbálja dróttal összefűzni őket)* Ha ennyire kíváncsiak vagytok, hát elárulom: védőmellényt próbálok fabrikálni.

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(megvetően)* Félted a tyúkszaros életed...

KIF Valahogy nincs hangulatom meghalni értelmetlen dolgokért...

IF Ne gyere megint ezzel a szöveggel!

KIF Miért? Ti is folyton ezzel jöttök! *(Közben indulatosan dolgozik, szorosán egymás mellé illeszti a léceket, drótból megpróbál köréjük hálószerű fonatot készíteni, de egyik-másik léccel folyton kiesik, az egész szétszúszik.)*

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(letérdel melléje, barátságos-meggyőzőn)* Hát nem volt elég a behívogatásokból? A lehallgatásból?

KIF *(inkább csak dacból, durcás-ellenkezően, míg a dróttal szerencsétlenkedik)*
Legalább éreztük a törődését...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Megaláztak!

KIF Az ember keresi a megalázó helyzeteket... Most a milicisták s a szekusok, jövőre a demokrácia lesz megalázó...

ARC *(felkacag)* Vicces egy pofa vagy te, hallod-e?! Nehéz eldönteni, mikor beszélsz komolyan, s mikor hülyéskedsz, de kezdelek kiismerni...

KIF *(feláll, mérgesen lecsapja a léceket, a drót beleakad a lábába, hosszasan kapálózik, míg sikerül megszabadulnia tőle)* Hányszor mondjam már, hogy vegyétek észre magatokat?! Elfáradt a rendszer, s ledől, hogy utat adjon egy másiknak. Aki útjában áll, maga alá temeti. Jobb híján majd hősnék fogjuk nevezni...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Ez a forradalom a miénk, nem veheti el senki tőlünk. Mi csináljuk, a bukaresti tömeg, Tőkés Lászlóék, szóval mi, értitek?! Bízatok magatokban! Mióta mondogatják, hogy a román puliszka nem robban. Lám, mégis – talán épp egy kis magyar segítséggel.

ARC *(csendesesen)* Egyesek azt mondják, hogy kivezénylik a katonaságot elenünk.

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Nem, a katonaság velünk van. A néppel.

KIF A katonaság maga a nép, ugye?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Megint jössz a hülye kérdéseiddel!

ARC Szerintem szükség van ezekre a kérdésekre! Az elvi dolgokat is tisztázni kellene... Hogy vajon nem volna-e elég például – amit én egyébként nem hiszek – egy másfajta szocializmus?

IF Ezen már túl vagyunk. Radikálisabb szerveződésre van szükség!

ARC Akkor jó lenne létrehozni mihamarabb a romániai magyarok pártját!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Most nem magyarkodni kell!!

KIF Hanem? Mikor kell magyarkodni?

IF Igaza van, most először össze kell hozni az ország minden népét, románokat, magyarokat, szászokat.

KIF A cigányokról se feledkezz meg!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*tanácstalanul megvakarja a fejét*) Őket is?

ARC Szerintem hagyjuk, hogy ezt döntsék el inkább a románok.

IF Nélkülünk?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 A román barátaim szerint Nemzeti Megmentési Tömörülést kell csinálni! A kisebbségi kérdés most várhat.

KIF De azt is kikkel? Azokkal, akik inkább Hogyan Mentsük Meg a Bőrünket Tömörülést, vagy azokkal, akik Hogyan Mentsük Át a Hatalmunkat Tömörülést akarnak?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Akkor alakítsunk Demokratikus Tömörülést!

IF Hagyjuk a tömörüléseket! A pártalakítás nem a mi dolgunk!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Miért? Mondtam: én nem akarom, hogy megint más alakítson pártot nekünk!

IF Nem tartunk még ott!

ARC Nem az kellett volna az első lépés legyen?

KIF (*teátrálisan füttyent*) Ha nem egyéb, kiderül: önök nem ismerik a forradalom forgatókönyvét, hogy mi mi után következik... Nem ártott volna előre tájékozódni...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Azt hiszed, készültünk előre? Minden olyan egyszerre történt...

KIF Meg is látszik, hogy nem készültetek... Pedig lett volna idő, olyan rég benne lógott a levegőben... S ezt pont én kell mondjam?

IF (*a lécekre mutat*) Te is improvizáltál az előbb...

KIF Egy forradalomnak olyannak kell lennie, mint egy hadműveletnek: minden részletét meg kell tervezni előre...

ARC Olyan erősnek tűnt a rendszer...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Igen, már azt is hittük, örökké fog tartani...

KIF Egyetlen rendszer sem legyőzhetetlen. Csak ti vagytok azok. Önmagatokat ti sem tudjátok legyőzni!

(Ezalatt IF kimegy a színről, majd kisvártatva két üres kartondobozzal tér vissza, s nekilát szétszedni.)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Valahogy nem mertük elhinni, hogy egyáltalán lehetséges... *(Óvatosan körülnéz, kissé lehalkított hangon folytatja)...* hogy ezt a mocskok susztert félre lehet állítani...

KIF *(gúnyosan)* Na, mi van, félünk, félünk?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Hazudik, aki azt állítja, nem fél!

KIF Félős forradalmár... Ez szinte olyan rossz, mint egy hitetlen próféta...

ARC *(rosszmájúan)* Már látom, hogy téged ki kell neveznünk a forradalom fő- és mellékteoretikusává!

KIF *(veszi a lapot)* Nagyszerű! S akkor én jó pénzért megírom a diktátorbuktatás kézikönyvét. Ha már a forgatókönyvét nem mi írjuk...

IF *(ingerülten közbeszól, miközben a kartondobozzal bibelődik)* PörögjeteK fel végre egy kicsit!

ARC Mindegy, most már úgys megtörténik minden...

IF De nem mindegy, hogyan történik meg...

(Csend.)

(ALKALMI FORRADALMÁR 1 letérdel IF mellé, aki a kartonlapokat megpróbálja összeilleszteni, hogy egy nagyobb pannót gyártson. A többiek is odanéznek.)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(IF-hez, a kartonlapokra mutatva)* Egy darabot elvehetek?

IF Persze. Minek?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(miközben elvesz egy kartont, s megpróbálja tölcserformára feltekerni)* Megpróbálok szócsövet csinálni belőle. Hogy legyen hangosabbak. *(Ügyesen megtekeri alkarján a kartont.)*

KIF *(érdeklődően nézi)* Aha. És kinek akarsz a szócsöve lenni?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(bibelődik a tölcser szárának rögzítésével, hogy ne tekeredjen le a karton)* Hogyhogy? Hát a rendszerváltásnak! *(Lelkesen felmutatja az elkészült szócsövet.)*

ARC *(elveszi, körbeforgatja)* Kiváló lett! Gyárthatnánk még egypárat!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(kikapja ARC kezéből, szájáboz emeli a csövet, és lelkesen, kissé talán nevetségesen skandálni kezdi)* FORRADALOM!

REVOLUȚIE! FORRADALOM! REVOLUȚIE! *(Elbizonytalanodik, leteszi a hangosbeszélőt)* Én azt mondom, most vagy soha!

ARC Igen, de azt is meg kell gondolni, amit ő mondogat *(KIF-re mutat),* hogy mi lesz utána...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(legyint)* Majd jön a nyugat, és segít...

KIF Persze hogy segít, ahogy eddig is... Valósággal dörzsöli a kezét, hogy végre mikor segíthet.

ARC Úgy érted: ha abból neki is haszna származik?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Ne adjuk el az országunkat!

KIF Szerinted fog kelleni valakinek?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 A nyugat... a nyugat...

ARC Mit küld ide a nyugat? A szemetét!

KIF Azt, azt! Jobb is, ha nem hagyjuk! Inkább csináljuk meg a magunk vadkeletét!

IF Jaj, ne kezdjétek sajnálni magatokat már megint...

KIF *(kajánul)* Eddig megvédett a vasfüggöny az imperialista kapitalizmustól, de most? Most ki véd meg minket magunktól?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Le kell rombolni mindent, aztán újra felépíteni!

KIF Kivel? Mármint az újraépítést... Mert a rombolás részét értem...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Van még erő ebben a megalázott, megtiport népben...

KIF Na, ezt is milyen szépen mondtad! Csak nem pártgyűlésen hallottad?

Lám-lám, a beidegződések... Egy forradalom sem sodorja el őket...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 A pesszimizmusoddal megfertőzöl minket!

KIF Ennél nagyobb fertőzések sose legyen! Különben nézőpont kérdése az egész: ti fertőztök engem az optimizmusotokkal...

ARC Végre valami értelmeset is csinálunk...

KIF Nehogy hülyét csináljatok magatokból...

ARC Megyek, megnézem, mi a helyzet a milíciánál... hátha lesz egy kis tánc... *(El.)*

KIF Menj csak... akarod látni, amint lesújt a népharag?!

(KIF hátramegy a sátorponyva alá, kikeres egy újabb konzervet, aztán előveszi a kis gázrezsót, kihozza az előtérbe, s gyufával megpróbálja begyújtani. Háromszor is próbálkozik, nem sikerül. A gyufa a körmére ég, idétlenül megrázza, majd beszopja az ujját. Amikor enyhül a fájdalom, újra próbálkozik, hümmment, felveszi a tartályt, megrázza, leteszi, ismét odatartja az égő gyufát, hasztalanul.)

KIF *(fejét rosszállóan csóválja, motyog, mintha csak magának mondaná, ugyanakkor úgy, hogy a többiek is értsék a célzást)* Francba, alighanem kifogyott!

Vége a tűznek... Pedig anélkül... c-c-c...

(Nem fejezi be a mondatot, megcsóválja a fejét, ismét cöccög, lemondóan legyint, aztán kanalas bicskájával komótosan felnyitja a konzervet, és amúgy

hidegen falni kezdi. A többiek fintorogva nézik. Ezalatt a háttérben óvatosan araszolva megjelenik a BEÉPÍTETT. Meghúzza magát a sátorponyva oldalánál, a reflektorfény egy pillanatra megvilágítja, így a közönség számára láthatóvá válik, de a többi szereplő háttal áll, így nem veszi észre.)
(Csend.)

IF *(kiszáradva rosszalóan megszólal)* Megint eszel...

KIF *(ráérősen viszi a kanalat a szájához)* Igen. Ellenállhatatlan késztetést érzek, hogy valami értelmeset csináljak.

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Én is éhes lettem...

KIF Konzervet? Nekem aztán nem kell! Annyit ettem, hogy már csömöröm van tőle! *(Elővesz a zsákjából egy szendvicset, félrehúzódik vele.)*
(Csend.)

IF *(odamegy a férje mögé, nézi, amint az eszik)* Hát ezért tankoltál fel úgy konzervből...

KIF Miért, te úgy gondoltad, hogy a rendszerváltást egy nap alatt csak úgy pik-pak elintézzük?!

IF Nem gondoltam semmit.

KIF Meg is látszik... Na mindegy, kérsz? *(Feléje fordítja a konzervesdobozt.)*

IF *(fintorog, megsúrolja a hasát)* Nem, nincs étvágyam. A gyomrom... valahogy...

KIF Igen, az enyém is fel szokott fordulni bizonyos dolgoktól...

IF Igazából egy forró tea esne jól ebben a hidegben. Mindegy, legalább egy kis vizet, most nincs idő kényeskedni. *(Meghúzza az előbb letett üveget.)*

KIF *(élvezettel rág)* Mmmm! Pedig ez a paszuly mennyei... Még így hidegen is... S ha még tűz is volna...

IF *(elereszti a füle mellett KIF célozgatását)* Megint paszulykonzerv?

KIF Igen. De ezúttal kolbászos! Mert ugye, a helyzet fokozódik, nekem is emelnem kellett a tétet!

IF S ha a tetőpontra érünk?

KIF Akkor előveszem a császárszalonnás paszulykonzervet, nyakon öntöm némi paradicsomlével, s ha a gázrezsóba nem tudok lelket lehelni, tüzet rakok ezekből a táblákból. *(A felíratos pannókra mutat.)*

IF Volna képed...?

KIF A cél szentesíti az eszközt, nem igaz?

IF *(kivár, majd panaszosan)* Nem tudom, mi ütött beléd. Máskor nem voltál ilyen...

KIF Máskor a helyzet sem volt ilyen...

IF Ha majd megérjük, hogy...

KIF *(a szavába vág)* Tudom én, hogyan kell ünnepelni, és megadom a módját!

IF Megadod... Császárszalonnás paszulykonzervvel...

KIF Miért? Te mire gondoltál? Pezsgőre? Kaviárra? Annyira azért nem nagy szám ez a...

IF Mondtam már, hogy ne becsméreld az ügyünket...

KIF *(betuszkol el újabb kanál ételt, maga elé, vigyorogva)* Inkább vagyok ügyefogyott *(Megnyomja a szöszszetétel mindkét elemét)*, mintsem ilyen ügy mellé álljak...

(Csend, majd erősödő háttérzaj a távoli embertömegből.)

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(lélekszakadva berohan a színre, a pannója nélkül, lihegve)* Képzeljétek, előjöttök a szekusok! Puska, géppisztoly, van minden, amit akartok... Egyelőre vízágyúval oszlatják a tömeget!

IF Csakugyan? S akkor te hogy nem vagy vizes?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Öö... én nem voltam olyan közel...

KIF *(szinte csak maga elé mormogva)* Jellemző...

IF A tábládat hol hagytad?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(zavarban)* Öö... azt elve... ö... ott hagytam a...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 És? Miért jöttél vissza?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(felélénkülve)* Hogy erősítést vigyek. Gyertek ti is oda. Mindenki, aki csak él és mozog!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(egyszerre)* Igen, menjünk!

IF *(a pannók felé mutat)* Ezeket ne hagyjuk itt!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(az öklét rázza)* Mutassuk meg nekik, hogy nem félünk! Hogy minket nem lehet csak úgy elsöpörni... Sokan vagyunk, s erősek.

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(már indulnának, ekkor eszébe jut valami)* Esőkabátot is, akinek van! A víz ellen.

KIF S a golyó ellen? De különben szükség van mártírokra...

(Hátrarohannak, hogy összeszedjék, hátizsákokban kajtatnak, izgatottan földre öntik tartalmukat, a csomagok közt turkálnak. KIF is hátramegy a többiekkel a ponyvához, egykedvűen nézi ügyködésüket. Ekkor BEÉPÍTETT elősettenkedik a színpad jobb oldalához, a többiek továbbra is háttal állnak neki. Gyorsan szemrevételezi a terepet, majd előveszi távbeszélőjét, és egészen előre jöve, suttogni kezd a készülékbe.)

BEÉPÍTETT Tovaráshe comandant! *(Kis időre elhallgat, megnyom egy újabb gombot)* Parancsnok elvtárs, jelentem, elfoglaltam helyem a hetes körletben. Igen, ellenőrzés alatt tartom a helyzetet. Megértettem. Beépülni,

bizalmukba férközni, aztán bojkottálni. Még jelentkezem. *(A távbeszélőt elrejtő bő kabátja belső zsebében, és újra szemrevételezi a társaságot.)*

KIF *(a színpad másik oldalánál áll, flegmatikusan)* Menjetek csak! Forradalom... Nagy októberi szocialista... Eddig annak a vívmányait éltettük... most majd...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(továbbra is háttal, a csomagokat turkálva, előrekiált)* S te? Most sem tartasz velünk?

KIF Maradok. Legalább lesz, aki vigyázzon a csomagokra.

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(színtén hátulról)* Mintha a csomagok volnának most a legfontosabbak...

BEÉPÍTETT *(váratlanul a színpad közepére rohan, szembe a ponyva alól kijövő társasággal. KIF-re mutat, patetikus hangon)* Meddig tűritek, hogy csúfot üzzön belőletek?

IF, ALKALMI FORRADALMÁR 1, ARC, ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(kérdően néznek BEÉPÍTETTRE, majd egyszerre)* Csúfot? *(Meglepődnek BEÉPÍTETT megjelenésén, el is feledkeznek arról, hogy indulni akartak, a pannókat leeresztik a földre.)*

BEÉPÍTETT *(elszántan folytatja)* Hát nem látjátok, hogy ez egy spicli, egy besúgó?

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Spicli, besúgó?

BEÉPÍTETT A rendszer embere!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 A rendszer embere?

BEÉPÍTETT Igen! Aki bojkottálni akarja a... a ti szent... *(Elakad, pillanatra zavarba jön, aztán helyesbít)* ...a... a mi szent ügyünket!

KIF *(egyelőre meg sem szólal, csak néz egyikről a másikra)*

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(sötéten)* Én már az elején gondoltam...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Én is... Valahogy olyan gyanús volt...

BEÉPÍTETT De az ilyeneknek most vége! Félre kell állítani, le kell számolni a forradalom ellenségeivel!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Igen, félre kell állítani...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Igen, le kell számolni...

BEÉPÍTETT *(szónoki hevülettel)* Csak akkor beszélhetünk igazi győzelemről, ha ezeket mind likvidáljuk! Ha nem, tovább fertőznek, megmérgezik az új rendszert is...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Tovább fertőznek...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Megmérgezik az új rendszert is...

BEÉPÍTETT *(ujjal mutogat KIF-re, fröcsköli a szavakat)* Most is azon meszterkedett! S közben biztosan jelentést is tett rólatok a szekunak...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Azon mesterkedett?
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Jelentést is tett a szekunak?
 KIF (*kimérten közbeszól, a BEÉPÍTETThez*) Ha szabad kérdeznem, Ön kicsoda?
 BEÉPÍTETT Nem szabad kérdeznie! Azok az idők lejártak! Most mi kérdezünk! Különben, ha annyira kíváncsi rá, egy forradalmár vagyok, aki úgy döntött, hogy elmegy a végletekig!
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*kezd BEÉPÍTETT hatása alá kerülni, mögéje áll mint katonája*) Helyes!
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*kezd BEÉPÍTETT hatása alá kerülni, mögéje áll, mint katonája*) El kell menni a végletekig!
 BEÉPÍTETT Lebuktatok minden besúgót, minden pártkatonát, a régi rendszer minden kiskirályát!
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 Le kell buktatni a besúgókat!
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 S a pártkatonákat!
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*lelkesen, BEÉPÍTETT felé*) Ilyen emberekre van szükség most!
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Igen, ilyenekre!
 BEÉPÍTETT Mindent fel kell tenni egy lapra, és szembe kell menni a diktatúrával. A legfontosabb az, hogy az ilyeneket (*Ujjal ismét KIF-re mutat*) lekapcsoljuk!
 ALKALMI FORRADALMÁR 1, ALKALMI FORRADALMÁR 2 Kapcsoljuk le!
 KIF (*elképedve*) Ti tényleg azt hiszitek, hogy spicli vagyok?
 BEÉPÍTETT Nem hisszük! Tudjuk!
 KIF S hát honnan?
 BEÉPÍTETT (*továbbra is többes számban, mintha az egész csoport nevében beszélne*) Megvannak a forrásaink...
 KIF Megvannak?
 BEÉPÍTETT (*fenyegető hangon*) Aki így beszél...
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*egészen BEÉPÍTETT bűvkörébe kerül*) Aki ilyeneket csinál... (*És belerúg az egyik félretett üres konzervesdobozba.*)
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*ő is egészen BEÉPÍTETT bűvkörébe kerül*) És ilyeneket... (*És belerúg a másik félretett üres konzervesdobozba.*)
 KIF Ez nevetséges!
 BEÉPÍTETT (*elveszi a földről a szócsövet, abba, hevesen*) Nevetséges volna? MI nem találjuk nevetségesnek! MI egyszerűen csak annyit mondanánk, hogy lebukott, elvtárs!

KIF (*rájön, hogy BEÉPÍTETT tudatosan lincshangulatra törekszik, biggadtan a felesége felé fordul*) Kérlek, mondd el neki, hogy nem vagyok besúgó...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*izgatottan*) Az vagy nem az?

BEÉPÍTETT (*agítálva*) Hallottunk mi már olyanról, hogy a férj úgy volt spicli, hogy a feleség nem is tudott róla! Sőt, olyanról is, hogy a férj besúgta a feleségét, vagy fordítva...

KIF (*sürgetően néz a feleségére*) Nos? Mondd el!

IF (*bizonytalanul, BEÉPÍTETT lehengerlő fellépésétől megbabonázottan*) Én már nem is tudom, ki vagy te valójában...

BEÉPÍTETT Na ugye! Kiderülnek a dolgok!

KIF (*elképedve*) Mit nem tudsz?

IF (*dadogva, szemlesütve*) Hogy... hogy...

KIF (*élesen, BEÉPÍTETT felé intve*) Miért, azt tudod, hogy ő ki?

IF Ő... ő...

BEÉPÍTETT Látjátok?! Mint a vipera, most is marna!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Mint a vipera!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Most is marna!

BEÉPÍTETT Arra számít, hogy majd kimentik a belügytől... hogy működik még a rendszer, csak le kell adni a drótot...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*visszhangozza*) Működik még a rendszer...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*visszhangozza*) Csak le kell adni a drótot...

BEÉPÍTETT (*szenvédélyesen*) Fogadom, hogy távbeszélő van nála!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Távbeszélő?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Távbeszélő!

BEÉPÍTETT Motozzuk meg!

IF (*bizonytalanul, védelmezően KIF elé állva*) De...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Motozzuk meg?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Motozzuk meg!

KIF Kikérem magamnak!

BEÉPÍTETT Ki is kapja!

(*Int ALKALMI FORRADALMÁR 1 és 2-nek, azok udvariasan, de határozottan félretolják IF-et, és lefogják KIF karját. BEÉPÍTETT odalép, végigtapogatja tetőtől talpig.*)

KIF (*mosolyogva*) Azt ugyan keresheti.

BEÉPÍTETT (*nem jön zavarba*) Nincs. Úgy látszik, eldugta. Dörzsölt fickó ez!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Eldugta!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Dörzsölt fickó ez!

BEÉPÍTETT Nem baj. Mi úgyis tudunk mindent róla.

KIF Mindent?

BEÉPÍTETT Javasolom, kötözzük meg, nehogy leléphessen.

KIF *(a többiekre mutat)* Én eddig is csak itt ücsörögtem, ők léptek le folyton...

BEÉPÍTETT Ne akarj megint félrevezetni, lyukat beszélni a hasunkba...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(fenyegetően üvölt a fülébe)* Félrevezetni!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(fenyegetően üvölt a fülébe)* Lyukat beszélni a hasunkba!

BEÉPÍTETT A kommunizmusnak vége, és neked is vége!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Vége!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Vége!

KIF Vége?

BEÉPÍTETT *(körülnéz, észreveszi azt a félredobott védőmellényt, amelyet KIF próbált lécekből és drótokból összeeszkábálni, odalép, felveszi)* Ez a drót pont jó lesz! Csavarjátok hátra a karját! *(ALKALMI FORRADALMÁR 1 és 2 eddig is fogták, most hátracsavarják a karját.)*

IF *(akit egészen letaglózna a fejlemények, elhalóan)* És? Aztán?

BEÉPÍTETT Aztán majd meglátjuk... Kezdenek megalakulni a rögtönítelő bíróságok, azok döntenek majd az ilyen férgokról!

IF *(döbben)* Rögtönítelő bíróságok?

BEÉPÍTETT *(rezzenéstelen arccal folytatja)* Azt hiszem, sejtem, mi lesz az ítélet... *(Közben megpróbálja rátekerni kezére a drótot.)*

IF *(kezdi félteni a férjét)* De... de... *(Nem tudja, nem meri folytatni.)*

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(egyre inkább beleéli magát)* Puhítsuk meg egy kis veréssel?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(egyre inkább beleéli magát)* Puhítsuk meg egy kis veréssel?

BEÉPÍTETT *(fitymálva)* Megérdemelné, az bizonyos. De talán ne mocskoljuk be a kezünket...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Megérdemelné...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Ne mocskoljuk be?

BEÉPÍTETT Amint mondtam, majd a rögtönítelő bíróság... Nekünk csak annyi a dolgunk, hogy átadjuk...

(Egy ideig még szerencsétlenkednek a dróttal, sehogya sem sikerül tisztességesen összekötözni KIF kezét, talán azért, mert akadályozzák egymást hármán. ARC árgus szemekkel, IF ijedten nézi.)

(Csend.)

KIF *(még mindig nem tudja egészen komolyan venni a helyzetet)* Egy pillanat, kérem! A halálra ítéltnek is lehet egy utolsó kívánsága...

ARC A halálra ítéltnek?
 BEÉPÍTETT (*abbahagyja a kötözést*) Még most is kívánságokkal jön?
 KIF Csak egy egészen apró kérés...
 BEÉPÍTETT (*katonás-türelmetlenül*) Halljam, mi lenne az? (*Int ALKALMI FORRADALMÁR 1-2-nek, azok elengedik a kezét, az ügyetlenül rátekert drótot egy mozdulattal lefejtik, s a földre dobják.*)
 KIF Szeretném megenni a császárszalonnás paszulykonzervemet...
 BEÉPÍTETT (*értetlenül*) Hogy mi?
 KIF Paradicsomlével...
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*fitymálóan*) Ennek ez a mániája...
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 Ennek ez...
 BEÉPÍTETT Jellemző. Zabálni... Kényeztetni magukat... Azt szeretik...
 KIF Hidegen is jó lesz...
 BEÉPÍTETT (*ingerülten legyint*) Bánom is én! De egykettőre! Nincs sok időm!
 KIF (*hátizsákjából komótosan előveszi a harmadik konzervet, bicskájával felnyitja, aztán egy kisebb üvegből paradicsomszószt lötytyint a tetejére, s keverni kezdi. A többiek árgus szemekkel nézik*)
 BEÉPÍTETT (*rámordul*) Kicsit szaporábban! A forradalom nem kívánság-műsor!
 KIF (*mintha meg sem hallotta volna, IF-re néz, fanyar mosollyal*) Látod, kedvesem... elérkeztünk a tetőponthoz... Eredetileg másként képzeltem el, de úgy látszik, ettől a forradalomtól már csak ilyen csúcspontra telik: egy besúgó nevez engem besúgónak... Bagoly mondja verébnek, hogy nagyfejű...
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*megdöbbenve*) Mit mondtál?
 ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*megdöbbenve*) Mit mondtál?
 BEÉPÍTETT (*felhördül*) Hogy merészelsz?!
 (*Ekkor beérkezik a színre ARC, minden figyelem feléje fordul.*)
 ARC (*érkezik, ölében három puskát cipel nagy óvatosan, látszik, hogy fél tőlük*)
 Na!
 IF (*döbenten*) Mit hoztál ide?
 ARC Nem látod? Puskák...
 IF Látom, hogyan látnám... Honnan?
 ARC (*ujjával oldalra mutat*) Itt, a másik utcában osztogatták. Jutott mindenkinek...
 ALKALMI FORRADALMÁR 1 (*érdeklődve nézi a puskákat, egyiket kézbe veszi*)
 Ki osztogatta?
 ARC Katonák...

IF Katonák?

ARC Azt mondták, fel kell fegyverezni a népet, hogy tudja megvédeni magát a terroristáktól...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Jó, de kik a terroristák?

ARC Hát álcázott civilek fegyverrel...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Most immár akkor mi is fegyveres civilek vagyunk... Akár mi is lehetnénk terroristák...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Hülyeséget beszélsz... Mi nem vagyunk terroristák...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Jó, jó, de ezt mások honnan tudják? Homlokunkra van írva? Állítólag a katonák se tudják. Összevissza lövöldöznek...

IF Igen, a téren is azt beszéltek, szét van esve a hadsereg, nincs központi irányítás... Sajnos... Éjszaka két alakulat egymásba lőtt, az egyik ki volt rendelve az telefonközpont védelmére, a másik azt a hírt kapta, a központra kezet tettek a terroristák, benyomultak két harckocsival, s halomra lőtték a kollégáikat...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Francba! S közben a terroristák a markukba röhögtek...

IF *(ARC felé)* Lőszereket is kaptál? Úgy hírlík, a legtöbb alakulat nincs is felszerelve éles töltényekkel...

ARC *(rácsap az oldalán lévő tölténytáskára)* Adtak egy adagot. Állítólag élesek...

KIF Szerintem hagyjátok a fenébe ezeket a puskákat...

BEÉPÍTETT *(ráförmed)* Neked már nincs beleszólásod a dolgokba! Mindjárt elintézzük a te sorsodat is!

IF *(a puskákra mutat)* Tudtok bánni velük egyáltalán?

ARC Elvileg kell tudjunk... mind voltunk katonák, nemde?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Na, ha titeket is úgy tanítottak meg löni, mint engem, akkor megette a fene! Én az eskületétel után többet nem is láttam puskát...

ARC Hát... Mi is sokkal több időt töltöttünk a mezőn, mint lövészetten...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Igen, mi is azt csináltuk: kukoricát s répát szedtünk... S ezt csinálják a mostani katonák is... Úgyhogy nagy reményünk ne legyen, hogy ők majd megvédenek...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(rácsap a fegyverre, amit az imént kézbe vett)* Na látod, ezért jó, hogy hoztad. Megvédjük mi magunkat, ha a helyzet úgy kívánja!

KIF *(közbeszól)* Szerintem ezek a puskák hozzák rátok a veszélyt.

BEÉPÍTETT Mondtam, hogy neked itt hallgass a neved!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(eltökélten magához szorítja a puskát)* Én ezt ki nem adom a kezemből!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(ARchoz lép, kissé bizonytalanul, elvesz tőle egy puskát)* Hát, akkor egyet én is megtartok...

ARC A forradalmakhoz hozzátartoznak a fegyverek! 48-ban is lőttek, 56-ban is...

KIF Azok rendesebb forradalmak voltak, mint ez a mostani, s mégsem tudták megnyerni őket, puskákkal se... Vagy ezt a mostanit pont azért lehet megnyerni, mert nem elég rendes?

BEÉPÍTETT TE! TE! *(Kezet akar emelni KIF-re, hogy elhallgattassa, e pillanatban lövések dörögnek a szomszédos utcában. ARC, aki továbbra is az ölében tartotta a puskát, mintha egy baba volna, most ijedten körülnéz, s egy gyors mozdulattal bedobja fegyverét a sátorponyva mögé. Az csőre van töltve, elsül, a golyó lábon találja ALKALMI FORRADALMÁR 2-t. A többiek ösztönösen földre vetik magukat.)*

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(fájdalmasan felordít)* A francba, eltaláltak! *(Haddonászni kezd a fegyverével, majd a levegőbe lő, aztán lerogy, kezét vérző sebére szorítva.)*

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(felugrik, hisztérikusan üvölt)* Ki? Ki lőtt?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Mit tudom én... Lábon találtak...

IF *(gyakorlatiasan odaugrik)* Lássam!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(sziszegve elveszi a kezét a sebről, abból dől a vér)*

IF *(szemügyre veszi)* Mély a seb, de szerencsére nem maradt benne a golyó. Gyorsan le kell szorítani, hogy álljon el a vérzés...
(Előveszi vászonzsebkendőjét, ARC is odaadja az övét, segítenek bekötözni. Közben ALKALMI FORRADALMÁR 1 óvatosan körülnéz, de egyelőre csend van.)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(odamegy a ledobott fegyverhez, megvizsgálja)*
Ez csőre volt töltve, s elsült magától... Nem kellene ide terroristák...
Elintézzük mi magunkat is...

IF Nem ártana, ha megnézné egy orvos... Kellene hívni a mentőket!

KIF *(sztoikusán)* Mit akarsz? Káosz van... Az utcákon tömeg, barikádok...
Akkor se tudna idejönni a mentő, ha akarna, ha volna benzinje, amiben szintén kételkedek, ezt a drága jó országot és ügyintézőit ismerve...

BEÉPÍTETT *(szigorúan, KIF-hez)* Figyelmeztettelek! Most fontosabb dolgunk is akad, de nem feledkezünk meg rólad, még számolunk!

ALKALMI FORRADALMÁR 1 *(kevésbé lelkesen, mint korábban)* Még számolunk...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 (*kezét lött lábán tartva, fájdalmasan*) Még számolunk...

ARC Szerintem menjünk vissza a térre! (*ALKALMI FORRADALMÁR 2 felé*) Te itt maradsz, szemmel tartod őt is. (*KIF felé int*) Nem olyan súlyos a sebed. Majd igyekezünk szerezni egy orvost.

KIF (*rosszmájúan, ALKALMI FORRADALMÁR 2 felé*) Egy lebukott spiclit kell őrizned... És véredet is adtad a forradalomért... Szerintem hősként fognak emlegetni. Bár egy ilyen kis lábseb még nem garancia... A halál sokkal biztosabb lett volna...

BEÉPÍTETT (*KIF-re förmed*) Hallgass! (*Aztán ALKALMI FORRADALMÁR 2 felé fordul*) Vigyázz rá! Ha szökni akar (*KIF-re bökk*), lódd le, mint egy veszett kutyát!

(*Ebben a pillanatban az utca másik feléből – nem onnan, amerre a tüntetőket vélni lehet – lövések hallatszanak. A jelenlévők újra felrebbennek.*)

ALKALMI FORRADALMÁR 1 A fenébe, lőnek!

IF Miért vagy úgy megijedve, az előbb ti is löttetek...

ALKALMI FORRADALMÁR 1 Jó, de az más volt...

IF Miért, honnan tudod, hogy ez milyen?

ARC (*ekkor katonai szállítókocsi burrogása hallatszik a tér másik oldaláról*) Be akarnak keríteni... Szerintem tűnjünk el innen... Olvadjunk be a tömegbe, ha nem, itt lefülelnek a milicisták!

(*KIF csak nézi őket, közben belekóstol a konzervébe; ARC és ALKALMI FORRADALMÁR 1 megfutamodik a tüntetők irányába; a pannókat ott felejtik, a két puskát magukkal viszik. BEÉPÍTETT egy pillanatig habozik, zavartan körülnéz, azok ketten integetnek neki, hogy jöjjön hamarább, rámered KIF-re, ujjával megfenyegeti, majd ő is futásnak ered. A lendülettől kiesik belső zsebéből a távbeszélő, nem veszi észre sem ő, sem a többi kereket oldó. Először úgy tűnik, IF is velük tart, de egy-két méter után lelassít, s visszafordul KIF-hez. Ketten maradnak a színpad közepén, a háttérben ALKALMI FORRADALMÁR 2 fekszik, kezét sebjén nyugtatva.*)

KIF (*a katonai szállítókocsi burrogása irányába int, ami halkul*) Nem ide jönnek. Elkanyarodtak. Talán nem is szekusok voltak. Lassan azok is átállnak, csak még egy kicsit diverzióznak. Persze, az is belefér, ha kicsit lődöznek a tömegbe. Stílusos végjáték román kommunista módra. Immár nekünk is ez jutott, ha ide születtünk.

IF Szerintem csak a kommunizmussal van baj. A román amúgy nyitott, békés, jóindulatú nép.

KIF S épp emiatt manipulálható...

IF *(átöleli KIF derekát)* Azt mondd, puccs az egész?

KIF Nem éppen, de az illetékes elvtársak ráébredtek, hogy a spontán megmozdulásokra jól rá lehet szervezni egy palotaforradalmat...

IF Kettő az egyben?

KIF Ez egynek is kevés, nemhogy kettőnek... *(A távbeszélőre mutat)* Látod?

IF Látom... *(Utálattal odébb rúgja.)*

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(döbbenet fölemelkedik a földről)* Ez az övé?

KIF Persze... Miért, azt hitted, az enyém?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(a felismerés letaglózza)* Hát akkor... A rohadék! S még ő nevezett téged besúgónak... *(Váratlanul előnti a düb, a pus-kára csap)* Ha visszajön, lelövöm, mint egy veszett kutyát!

KIF Dehogy lövöd le... s különben is, dehogy jön az vissza... *(Leteszi a konzervet, feleségéhez fordul)* Mit szólsz?

IF Valamit nem értek...

KIF Amióta ide jöttünk, ez az első kijelentésed, ami tetszik...

IF Te viszont első perctől sejtetted...

KIF Gyanús volt...

IF *(a felismerés súlya alatt, szégyenkezve)* Én pedig... még én is kételkedni kezdtem benned... bocsáss meg!

KIF *(legyint)* Megzavarta a fejed a nagy dumával...

IF De miért pont téged pécézett ki magának ez a szutyok?

KIF Így akarta elterelni magáról a gyanút s bevágódni nálatok. Klasszikus technika.

IF És félelmetesen működik. Szerencsénkre úgy tűnik, a váratlan helyzetekre nincs felkészülve.

KIF Igen, olykor improvizálnak. Kell hagyni, hátha elrontanak valamit...

IF Hátha...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Micsoda egy surmó alak!

KIF Dehogy, csak a munkáját végezte...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(a pus-kát letámasztja)* A leleplező leleplező-dött... Bár ő még nem is tudja...

KIF Úgy tűnik, veszítéket érzik...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Immár legalább téged nem kell őrizzelek, úgyse volt nagyon ínyemre...

KIF *(kajánkodva)* Köszönöm. Egészen megkönnyebbültem... Már tényleg attól tartottam, hogy lepuffantasz...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(röstelkedve)* Hagyd már... dehogy lőttelek volna le...

KIF Pedig passzolt volna ehhez a hajcihőhöz... *(Féleségéhez, derekát átölelve)* Haza szeretnék menni. Koszosnak érzem magam. Márpedig egy jó fürdés többet ér minden forradalomnál...

IF *(kibontakozik az ölelésből, a pannókat összeszedi, bedobálja a sátorponyva alá)* Én is örülnék, ha végre átmelegedhetnék. *(Sebtében pakolni kezd)* Menjünk, mielőtt ezek visszajönnek...

KIF *(félesége épp a damasztabroszt próbálja begyömöszölni a hátizsákba)* Láttod, milyen jó, hogy megvettem ezt az abroszt? Legalább lesz valami emlékünk. Forradalmi szuvenír...

IF S a cigarettával mi legyen?

KIF Hát, azt hiszem, jobb lesz, ha mégis megtartjuk...

IF Szerintem is...

KIF *(ALKALMI FORRADALMÁR 2-höz)* Ha akarod, magunkkal viszünk...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 Örülnék... Az igazság az, hogy eléggé elment a kedvem ettől az... izétől...

KIF *(vigyorogva)* Hagyd, ez az én dumám...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(a távbeszélőre mutat)* Ezt megőrizhetnénk, bizonyítékként...

KIF Nagyon jó helyen van az itt...

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(a puskára mutat)* Jó, de akkor ettől is megszabadulok.

KIF Azt jól teszed!

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(kiszedi a töltényeket, a csövet betömi a kerítésléc egy hasítékával, hátrasántikál a sátorponyvához, s a fegyvert bedugja a lokmok mögé)* Így! Ezzel se lő egy darabig senki!

KIF *(rezignáltan IF-ről ALKALMI FORRADALMÁR 2-re néz)* Na, eleget láttunk, eleget hallottunk?

ALKALMI FORRADALMÁR 2 *(kiábrándultan)* Többet is a kelleténél...

IF *(mialatt KIF-fel együtt átkarolja a sántikáló ALKALMI FORRADALMÁR 2-t)* Azt hiszem, a rendszer nélkülünk is meg tudja váltani önmagát...

KIF Meg bizony. Sőt, még jobban, mintha belekontárkodnánk. Aztán a mi megváltásunkkal is lesz valahogy...
(Elindulnak, KIF óvatosan odarúgja a távbeszélőt az imént letett konzervdoboz mellé, majd elhagyják a színt. Annak előterében csak a paszulykonzerv és a távbeszélő marad, a reflektorok arra fókuszálnak.)